

Др Андреја КАТАНЧЕВИЋ*

МАРКО ПЕТРАК (1972–2022)

Лоше вести се ређају у несрећном времену. Све је дужа колона драгих људи од којих се растајем. У њу је 17. јануара ступио и професор Свеучилишта у Загребу Марко Петрак. Био је професор римског права и мој пријатељ. Опроштај од њега је болан, горак и личан. Не желим да говорим о његовој научној биографији. Фактографија је лако доступна. Пишем оно по чему ћу га се сећати. Волео бих да ово буде субјективан прилог за животопис једног веома посебног професора, великог човека и доброг пријатеља. Хтео бих да се опростим оним чега нема на званичним сајтовима.

Познавали смо се, дружили се и сарађивали дуже од деценије. Разговарали смо о Риму, праву, историји, политици, уметности, вери, животу. Проводили смо време на научним конференцијама, за кафанским столовима, дописивали се понекад данима. Знао сам много о Марку Петраку. Тек у вестима о његовој смрти сам сазнао сва његова академска постигнућа. Имао је чудну и ретку скромност. Разметање није познавао. Није се гордио. Криво је сопствени успех.

Марко је показао да се може бити одан и предмету који се предаје. Користио је и најмању прилику да уради нешто добро, корисно и системско за римско право. Дубоко га је погађало ако би се нешто лоше догодило нашем предмету и колегама. Патио је због сваког напада на нас, макар он био ситан, бесмислен и долазио од безначајних људи. Увек ћу памтити како ми је после једне свечане вечере, у часу инспирације,

* Ванредни професор, Правни факултет Универзитета у Београду, Србија, katancevic@ius.bg.ac.rs.

оним својим снажним гласом рекао: „Знаш, за мене је римско право нешто свето.“ Римско право је била његова страст, његов свемир и његова мисија. Напредовање у звањима импресивно и беспрекорно. Живот је окончао у свом професорском кабинету.

Маркова каријера је прекинута много пре свог природног и очекиваног краја. За кратко време је успео да остави неуобичајено много академског потомства. Био је ментор и члан комисија бројним научницима, не само у Хрватској, него и у Србији, Црној Гори, Естонији... Част је бити део те породице. Његова етика односа према млађим колегама високо је надилазила академска правила. НепокOLEбљиво је веровао да ментор и старији колега треба да безрезервно стоји на располагању својим докторандима и млађима у звању. Био је мудри саветодавац у свако доба дана и ноћи. И не само то. Витешки се борио за сваког млађег колегу. Беспштедно је притицао у помоћ где год је било потребно. Био је утеха, лек и брана од туђег зла, тако честог у академским круговима.

Марко је био човек традиције, правне, универзитетске, хришћанске. Био је далеко од помпе и празног ритуала, који у универзитетском животу зна да буде гротескан. Као сваког истински успешног човека, красила га је једноставност.

Његова социјална интелигенција је била задивљујућа, без икаквог лошег призвука. Срдачан и непосредан. Никад наметљив и заморно фамилијаран. Ласкање и кез били су му страни. Смејао се ретко, али силовито. Био је крупан и тих човек, дубоког гласа, који се далеко чуо. Чак и у његовом одсуству. Није тражио пажњу. На скуповима је седео у последњим редовима. Привлачио је миром и тишином. Говорио је када га питају. Ћутали су док је причао. До његовог мишљења се држало. Није питао. Увек је слушао. И њега су слушали. Нису га се бојали. Ценили су га. Веровали су му. Волели су га.

Иза Марка Петрака су остали мајка, супруга, двоје деце, пријатељи... Колегама који су га познавали остао је узор. Велики и недостижан.

До поновног сусрета,

Хвала му!